

כעבור 19 שנה נתגלה הרקע המזעזע של אחד המאורעות המכריעים שקבעו את גורלה של מדינת ישראל

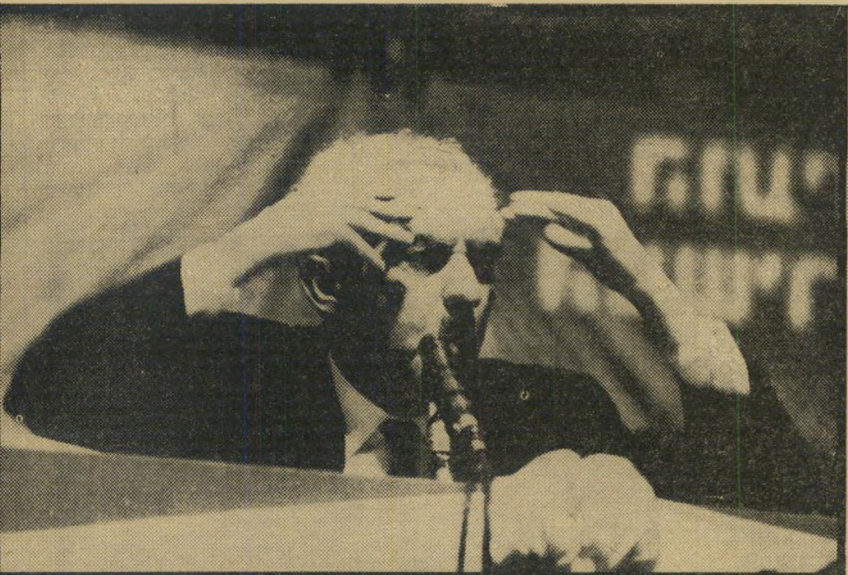
שר האנושות, "שעות שבהן מתרחשים מאורעות הריגורלי. גמאל עבדאלנאצר אמר לאחר־מכן, פעמים רבות, כי באותו לילה גמלה בליבו ההחלטה לפנות מיזרחו, לכרות ברית עם מוסקבה ולצייד את צבאו בנשק סובייטי. חרפת הצבא המצרי, שעמד חסרי־אונים מול יחידת־צה"ל בתוך שטח מצרי, הטילה

מאת אורי אבנרי

את צילה על המישטר המהפכני החדש. השליט הצעיר הבין שעליו לצייד את צבאו בנשק חדש, בכל מחיר, וכי נשק זה יכול לבוא רק מן הגוש הסובייטי, שעד לאותו רגע לא היתה לו שום דריסת־רגל בעולם הערבי כולו. יתר על כן, עד אז לא היה למישטר המהפכני המצרי עמדה ברורה כלפי התופעה ששמה ישראל. עבדאלנאצר הבלתי־מנוסה, שקשר קשרי־ידידות אישיים עם כמה מקציני צה"ל בימי מלחמת־העצמאות, יזם גישושים שונים כדי לברר אם ניתן להסתדר עם ישראל. הכדורים שהרגו את 37 החיילים המצריים רצחו גם אפשרות מרתקת זו. ההמשך כבר הפך נחלת ההיסטוריה. כעבור כמה חודשים נודעה לעולם, "עיסקת" הנשק הצ'כית" — התחלת ציודם של צבאות־ערב בנשק קומוניסטי, וחדירת ברית המועצות למרחב. משם הובילה הדרך אל מלחמת־קדש ומלחמת ששת־הימים, עד למלחמת יום־הכיפורים ועד היום. את סוף הסיפור יוכל ההיסטוריון לרשום רק בעוד דור אחד או שניים. קשה להעלות על הדעת מעשה מכריע יותר ביחסים בין ישראל והעולם הערבי. איך הוחלט עליו? מי החליט עליו? מדוע? לשם מה?

מלך האמתבניה

ב לילה האחרון של חודש פברואר, 1955, חצתה יחידה של צה"ל, בפיקודו של אריק שרון, את הגבול בין קיבוץ מפלסים ורצועת־עזה. היא חקפה מיתקן של הצבא המצרי והרגה חיילים רבים. שנקטלו ממש במיטותיהם. קורבנות נוספים נפלו כאשר מכונית של הצבא המצרי, שהביאה תגבורת למקום, עלתה על מארב. בפעולה מצאו את מותם 37 חיילים מצריים, ושמונה מחיילי הכוח התוקף. הלידה האפל ההוא היה נקודת־מופנה בהיסטוריה של המרחב. אחת מאותן נקודות, אשר סטיפאן צווייג קרא להן "שעות־הכוכבים

זעם גלוי: שרת בתמונה נדירה, שצולמה בסוף ימיו

עד לפירסום יומנו של ראש ממשלת־ישראל דאז, משה שרת, אפשר היה רק לנחש את התשובות. עתה הגיע הניחוש לסיומו. העובדות שנרשמו שחור על גבי לבן, בשעת המעשה עצמו, בידי עד־ראייה אין מוסמך ממנו, פורסמו ברבים. הן מוזעזעות הרבה יותר מכפי שמישהו העז להעלות על דעתו.

העניבה של בן־גוריון

זוהי סיפור המעשה, כפי שרשם אותו משה שרת ביום א', 27.2.55 — יום אחד לפני ההתקפה: באותו יום א', לפני ישיבת הממשלה, נכנס דויד בן־גוריון לחדרו של ראש־הממשלה — בפעם הראשונה מאז שחזר משדה־בוקר. בן־גוריון קיבל זה עתה בחזרה * בייחוד עם ירוחם כהן, שליטתו של יגאל אלון, עימו נפגש כמה פעמים בימי המערכה על כיס פלוגיה (ליד קריית־גת של היום).